

PERANAN KETUA JABATAN DALAM MENANGANI MASALAH KELAKUAN DAN TATATERTIB

**BAHAGIAN PERKHIDMATAN
JABATAN PERKHIDMATAN AWAM MALAYSIA**

SKOP TAKLIMAT

- PERATURAN-PERATURAN TATATERTIB**
- PRINSIP-PRINSIPTATATERTIB**
- TANGGUNGJAWAB KETUA JABATAN**
- TANGGUNGJAWAB PENGERUSI LEMBAGA TATATERTIB**
- TANGGUNGJAWAB LEMBAGA TATATERTIB**
- PROSEDUR TATATERTIB**

PERATURAN

1) PERATURAN-PERATURAN PEGAWAI AWAM (KELAKUAN DAN TATATERTIB)1993 P.U.(A)395/1993

- dibuat di bawah Perkarra 132(2) Perlembagaan Persekutuan
- menggantikan Perintah Am Bab 'D'

PERATURAN

- 2) **PERATURAN-PERATURAN
LEMBAGA TATATERTIB
PERKHIDMATAN AWAM 1993
P.U.(A)396/1993**

3) PERATURAN-PERATURAN PEGAWAI AWAM (PELANTIKAN, KENAIKAN PANGKAT DAN PENAMATAN PERKHIDMATAN) 2005, P.U.(A)176

Peraturan 19(1)

Taip-tiap calon yang akan dilantik dalam perkhidmatan awam hendaklah mematuhi syarat berikut:-

- (c) Calon itu hendaklah menandatangani Surat Aku Janji sebagaimana yang dinyatakan dalam Jadual Pertama bahawa calon itu akan mematuhi Peraturan-Peraturan Pegawai Awam (Kelakuan Dan Tatatertib) 1993[P.U.(A)395/1993], Perintah-Perintah Am, Pekeliling, Surat Pekeliling, Peraturan dan arahan lain yang dikeluarkan oleh Yang di-Pertuan Agong dari semasa ke semasa sepanjang perkhidmatan calon itu dalam Kerajaan**

PRINSIP

(i) RULES OF NATURAL JUSTICE (Hukum Undang-Undang Tabii)

- Prinsip keadilan semulajadi adalah merupakan standard yang minimum yang mesti diguna pakai bagi membuat keputusan yang saksama di dalam sesuatu proses oleh individu/badan yang bertindak dalam kapasiti penghakiman

PRINSIP

(ii) JUSTICE DELAYED JUSTICE DENIED

- proses tindakan tatatertib yang sengaja dipanjangkan tanpa sebarang justifikasi yang kukuh akan menidakkan ketidakadilan kepada pegawai yang dituduh
  - ~ impak kepada perkhidmatan, prospek kerjaya etc

PRINSIP

(iii) RIGHT TO BE HEARD (Hak Untuk Didengar)

- Merangkumi aspek
  - ~ notis pemberitahuan fakta kes
  - ~ peluang membuat representasi
  - ~ hak diberitahu keputusan
  - ~ pertimbangan kes terdahulu
  - ~ hak mewakili peguam/saksi

PRINSIP

- Diberi kepada pegawai untuk:-
  - ~ memberitahu butir-butir kes
  - ~ peluang membuat representasi
  - ~ membolehkan LTT membuat keputusan yang adil

PRINSIP

(iv) RULE AGAINST BIAS

(Hukum Mencegah Berat Sebelah)

- dipakai oleh Lembaga Tatatertib
- Natural / open mind etc
  - ~ jangan ambilkira faktor luar
  - ~ jangan ada kepentingan
  - ~ maklumat yang dibentang sahaja

PRINSIP

(v) DOCTRINE OF CONDONATION (Doktrin Pemaafan)

- Ketua Jabatan mengambil sesuatu tindakan yang boleh ditafsirkan sebagai seolah-olah kesalahan tersebut tidak pernah berlaku atau telah memaafkan kesalahan yang telah dilakukan.

Contoh kes:-

(i) Azman bin Abdullah vs Ketua Polis Negara

Mahkamah berpendapat terdapat kelewatan yang amat sangat oleh ketua jabatan dalam mengambil tindakan tatatertib iaitu sejak 30 Oktober 1986 hingga 7 Mac 1990

Kes Azman (samb..)

Kelewatan ketua jabatan dalam mengambil tindakan tatatertib terhadap pegawai tentu sekali merupakan suatu pemaafan.

Oleh itu tuduhan-tuduhan terhadap perayu tidak dapat dikekalkan.

Contoh kes:-

(ii) M Sentivellu R Marimuthu vs SPA

Pada 9 Julai 1985 pegawai telah dibuang kerja atas kesalahan yang dilakukannya pada tahun 1977.

Samb..

Mahkamah Tinggi:

Soal lengah tidak berbangkit kerana tiada apa-apa pun dalam Perintah Am Bab D yang memerlukan tindakan disiplin diambil dalam tempoh-tempoh tertentu.

Mahkamah Rayuan:

Walau tiada had masa tidak bermakna tindakan boleh diambil pada bila-bila masa.

Samb..

Mahkamah Rayuan:

lanya bergantung kepada fakta sesuatu kes serta faktor-faktor lain seperti jenis pertuduhan, tempoh kelengahan, sebab-sebab kelengahan serta peluang yang diberi kepada pekerja untuk menjawab tuduhan.

Samb..

Mahkamah Rayuan:

Dalam ketiadaan apa-apa penjelasan yang munasabah, lebih panjang tempoh kelengahan bererti lebih sukar bagi LTT menjustifikasikan prosiding.

Kelengahan yang panjang ditambah dengan faktor lain boleh membangkitkan keterangan kukuh tentang penerimaan majikan akan salah laku pekerja itu.

TANGGUNGJAWAB KETUA JABATAN

Peraturan 3C, P.U.(A)395/1993

- 1. Menjalankan tugas kawalan dan pengawasan tatatertib**
- 2. Mengambil tindakan tatatertib yang sesuai dengan segera bagi apa-apa pelanggaran tatatertib**

TANGGUNGJAWAB KETUA JABATAN

Peraturan 3C, P.U.(A)395/1993

3. **Ketua Jabatan** yang gagal menjalankan kawalan dan pengawasan ke atas pegawai bawahannya atau mengambil tindakan terhadap pegawai bawahannya yang melanggar mana-mana peraturan, hendaklah disifatkan **cuai** dalam melaksanakan tugasnya dan **tidak bertanggungjawab** dan dia **boleh dikenakan tindakan tatatertib**.

TANGGUNGJAWAB KETUA JABATAN

**Surat Pekeliling Perkhidmatan
Bilangan 4 Tahun 1998**

**‘Garis Panduan Menguruskan Pegawai
Berprestasi Rendah Dan Pegawai
Bermasalah’**

TANGGUNGJAWAB KETUA JABATAN

TINDAKAN DALAM BENTUK PEMBETULAN DAN PEMBAIKAN

- Perbincangan / Perundingan
- Amaran Lisan
- Amaran bertulis Secara Pentadbiran

TINDAKAN LAIN SECARA PENTADBIRAN

- a.Merujuk pegawai ke Lembaga Perubatan
- b.Merujuk Pegawai Kepada Perkhidmatan
Kaunseling
- c.Merujuk pegawai kepada Psikiatrik / Hospital

TANGGUNGJAWAB KETUA JABATAN

TINDAKAN DALAM BENTUK HUKUMAN

- **Menamatkan perkhidmatan pegawai (Peraturan 49)**
- **Menasihati pegawai supaya memohon persaraan awal**

TANGGUNGJAWAB KETUA JABATAN

KES TIDAK HADIR BERTUGAS – PERATURAN 23

4 punca utama pegawai tidak hadir bertugas:-

(a) Masalah keluarga

- konflik dengan ahli keluarga**
- masalah rumah tangga**
- peribadi**

(b) Masalah kesihatan

- tekanan mental dan emosi**
- Sakit tulang belakang, lutut, pinggang**

TANGGUNGJAWAB KETUA JABATAN

(c) Masalah kewangan

- menanggung hutang**
- menjamin penjamin**
- berhutang dengan along**

(d) Masalah majikan

- berselisih faham**
- ingkar perintah**

TANGGUNGJAWAB KETUA JABATAN

PERATURAN 25

Seberapa segera yang mungkin lapor kepada LTT:

- **Tarikh-tarikh tidak hadir;**
- **Hal keadaan ketidakhadiran; dan**
- **Apa-apa maklumat selanjutnya.**

TANGGUNGJAWAB KETUA JABATAN

PERATURAN 26

(Tidak hadir 7 hari bekerja berturut-turut dan tidak dapat dikesan):

Ketua jabatan hendaklah menyebabkan suatu surat diserahkan kepada pegawai atau dihantar melalui Pos Berdaftar Akuan Terima ke alamatnya yang akhir diketahui – mengarahkan lapor diri dengan segera.

TANGGUNGJAWAB KETUA JABATAN

PERATURAN 28 : Prosiding Jenayah

Ketua Jabatan mendapatkan laporan daripada Pendaftar Mahkamah:

- **Pertuduhan;**
- **Tarikh ditangkap dan waktu tangkap;**
- **Sama ada dijamin atau tidak; dan**
- **Maklumat lain yang berkaitan.**

TANGGUNGJAWAB KETUA JABATAN

PERATURAN 28 : Prosiding Jenayah

Ketua Jabatan kemukakan laporan tersebut kepada LTT yang ada kuasa buang kerja atau turun pangkat untuk syor tahan kerja.

Setelah prosiding selesai, ketua jabatan dapatkan laporan dari Pendaftar Mahkamah:

- keputusan mahkamah; dan**
- maklumat mengenai rayuan**

TANGGUNGJAWAB KETUA JABATAN

PERATURAN 29 : Sabitan Jenayah

Ketua Jabatan kemukakan keputusan mahkamah kepada LTT berkenaan berserta dengan rekod perkhidmatan pegawai dan perakuan ketua jabatan:

- pegawai patut dibuang kerja/turun pangkat;**
- dihukum selain buang kerja/turun pangkat;**
- tamat perkhidmatan demi kepentingan awam; atau**
- tiada hukuman patut dikenakan.**

TANGGUNGJAWAB PENGERUSI LEMBAGA TATATERTIB

- 1. Mempengerusikan Mesyuarat Lembaga Tatatertib.**
- 2. Menentukan jenis tindakan tatatertib sama ada tindakan tatatertib bukan dengan tujuan buang kerja atau turun pangkat atau tindakan tatatertib dengan tujuan buang kerja atau turun pangkat.**
- 3. Membuat penentuan 'prima facie'.**
- 4. Menandatangani semua surat-surat berkaitan dengan tindakan tatatertib.**

TANGGUNGJAWAB LEMBAGA TATATERTIB

- 1. Menimbang kes tatatertib dengan seadil-adilnya**
- 2. Membuat keputusan bersalah atau tidak bersalah**
- 3. Menjatuhkan hukuman yang setimpal dengan kesalahan**

PROSEDUR TATATERTIB

6 prosedur mengambil tindakan tatatertib :

- i. Prosedur tindakan tatatertib biasa;
- ii. Perosedur kes tidak hadir bertugas tanpa cuti dan tidak dapat dikesan;
- iii. Prosedur pegawai yang tertakluk kepada prosiding jenayah;
- iv. Prosedur kes perintah tahanan;
- v. Prosedur penamatan demi kepentingan awam; dan
- vi. Prosedur Surcaj

TERIMA KASIH